

WYMAGANIA EDUKACYJNE – JEZYK POLSKI, KLASA 4

OBSZAR I: KOMUNIKACJA

Dopuszczająca (1/2)	Tworzy krótkie wypowiedzi; słucha innych; rozpoznaje sytuacje oficjalne/nieoficjalne; przedstawia podstawowe informacje o sobie; nazywa emocje/potrzeby; stosuje zwroty grzecznościowe (proszę, dziękuję); odczytuje proste komunikaty niewerbalne (gest, mimika); rozpoznaje nadawcę i odbiorcę.
Dostateczna (3)	Przekazuje myśli w sposób zrozumiały; rozpoznaje główne informacje rozmówcy; opisuje swoje doświadczenia/pasje; stosuje formy grzecznościowe i komunikację niewerbalną; posługuje się pojęciami: nadawca, odbiorca, komunikat, grzeczność językowa.
Dobra (4)	Wyraża zdanie i uzasadnia stanowisko; dobiera słownictwo do sytuacji; adekwatnie wyraża uczucia; formułuje spójne wypowiedzi; wyjaśnia wpływ mowy ciała i tonu głosu na odbiór wypowiedzi; stosuje pojęcia komunikacyjne w analizie.
Bardzo dobra (5)	Dobiera środki językowe do celu wypowiedzi; rozwija wypowiedź o sobie w spójny sposób; komunikuje potrzeby odpowiedzialnie i kulturalnie; modyfikuje wypowiedź w zależności od odbiorcy; porównuje i ocenia różne opinie oraz zachowania niewerbalne.
Celująca (6)	Precyzyjnie i przekonująco wyraża myśli; wspiera komunikację w grupie; ocenia wpływ emocji na relacje; buduje wypowiedzi oryginalne, dostosowane do odbiorcy; analizuje wpływ sposobu komunikacji na relacje międzyludzkie.

OBSZAR II: ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

Dopuszczająca (1/2)	Rozróżnia teksty kultury (literatura, film, teatr, komiks); rozpoznaje temat utworu, nadawcę/odbiorcę oraz emocje; wyodrębnia bohaterów, czas, miejsce i wydarzenia; odróżnia świat realistyczny od fantastycznego; czyta głośno z podstawową poprawnością; zna pojęcia: fikcja, baśń, legenda, narrator, epitet, porównanie.
Dostateczna (3)	Nazywa cechy tekstów różnych sztuk; wyjaśnia temat i pouczenie wynikające z utworu; charakteryzuje bohatera i narratora; odczytuje tekst głośno z właściwą intonacją/tempem; wskazuje w tekście środki stylistyczne (epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze).
Dobra (4)	Opisuje, jak różne sztuki ukazują emocje; odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych i wyjaśnia ich funkcję; charakteryzuje i porównuje bohaterów; odczytuje sens metafor; interpretuje głosowo tekst, oddając nastrój i emocje.
Bardzo dobra (5)	Analizuje perspektywę bohatera/podmiotu lirycznego; oceniania postawy bohaterów i skuteczność zabiegów wywołujących emocje (śmiech, strach); świadomie interpretuje głosowo tekst; uzasadnia funkcję środków językowych w utworze.
Celująca (6)	Porównuje sposoby przedstawiania wydarzeń i bohaterów w różnych dziełach; wyjaśnia konteksty kulturowe i historyczne; formułuje dojrzałe, samodzielne i spójne interpretacje utworów oraz ocenia ich wpływ na odbiorcę.

OBSZAR III: ŚWIADOMOŚĆ JĘZYKA

Dopuszczająca (1/2)	Rozpoznaje samogłoski, spółgłoski i sylaby; nazywa części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik); tworzy proste zdania; rozróżnia typy zdań (oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe) oraz równoważnik zdania; stosuje kropkę, pytnik i wykrzyknik; zapisuje proste wyrazy zgodnie z ortografią.
Dostateczna (3)	Odróżnia głoski dźwięczne i bezdźwięczne; dzieli wyrazy na sylaby; określa formy gramatyczne (osoba, liczba, rodzaj, czas, przypadek); buduje poprawne zdania; używa słownika; stosuje synonimy i antonimy; odróżnia znaczenie dosłowne od przenośnego; stosuje dwukropek i cudzysłów.
Dobra (4)	Stosuje poprawne formy wyrazów odmiennych; poprawia błędy gramatyczne; wyjaśnia znaczenie wyrazów w zależności od kontekstu; świadomie stosuje zasady ortografii i interpunkcji w swoich wypowiedziach.
Bardzo dobra (5)	Analizuje budowę głoskową oraz formy gramatyczne wyrazów; bada nacechowanie emocjonalne

	synonimów/antonimów; przekształca zdania (np. równoważniki na zdania); dokonuje autokorekty ortograficznej i interpunkcyjnej.
Celująca (6)	Świadomie stosuje wiedzę językową do tworzenia bogatych, spójnych i precyzyjnych wypowiedzi; dokonuje wszechstronnej korekty tekstu; ocenia styl i poprawność językową czytanych i pisanych wypowiedzi.

OBSZAR IV: TWORZENIE WYPOWIEDZI

Dopuszczająca (1/2)	Tworzy prostą notatkę i plan odtwórczy; formułuje proste pytania do tekstu; redaguje proste wypowiedzi użytkowe (wiadomość, pozdrowienia) według wzoru; opisuje przedmiot/postać prostymi zdaniami; stosuje akapity i podstawową kompozycję (wstęp, rozwinięcie, zakończenie).
Dostateczna (3)	Sporządza notatki w formie planu/tabeli/punktów; porządkuje wydarzenia chronologicznie; redaguje korespondencję tradycyjną i elektroniczną oraz opis postaci/krajobrazu; dbając o akapity i układ graficzny.
Dobra (4)	Tworzy syntetyczne notatki z różnych źródeł; przekształca plan (równoważniki zdania na zdania); komponuje wypowiedzi użytkowe i twórcze dostosowane do odbiorcy i celu; dba o spójność i wstęp/rozwinięcie/zakończenie.
Bardzo dobra (5)	Selekcjonuje i analizuje informacje z wielu źródeł; redaguje rozbudowane i spójne teksty narracyjne, opisowe oraz korespondencję; świadomie wykorzystuje kompozycję i środki językowe dla zwiększenia czytelności.
Celująca (6)	Tworzy oryginalne, dojrzałe i estetyczne wypowiedzi użytkowe oraz twórcze o bogatej fabule i zróżnicowanej kompozycji; ocenia skuteczność rozwiązań językowych we własnych pracach.

OBSZAR V: AUTOREFLEKSJA I TOŻSAMOŚĆ

Dopuszczająca (1/2)	Nazywa ważne wartości i wspólnoty (rodzina, szkoła, naród); wymienia swoje role społecznej i mocne strony/trudności; dokonuje prostej samooceny procesu uczenia się; rozpoznaje podstawowe emocje.
Dostateczna (3)	Opisuje wartości i wspólnoty; określa swoje obowiązki w grupie; wskazuje działania pomagające lub utrudniające naukę; opisuje emocje własne i innych oraz ich wpływ na zachowanie.
Dobra (4)	Wyjaśnia znaczenie wartości i grup społecznych; planuje sposoby rozwijania własnej nauki; ocenia wpływ emocji na relacje; odróżnia emocje od sposobów ich wyrażania.
Bardzo dobra (5)	Porównuje systemy wartości w różnych wspólnotach; analizuje efektywność własnej pracy i nauki; analizuje przyczyny/skutki emocji; proponuje empatię i odpowiedzialność w relacjach.
Celująca (6)	Krytycznie ocenia postawy i systemy wartości; formułuje dojrzałe refleksje o tożsamości i odpowiedzialności społecznej; planuje dalszy rozwój osobisty na podstawie autorefleksji.

OBSZAR VI I VII: EDUKACJA MEDIALNA ORAZ PRAKTYKI LEKTUROWE

Dopuszczająca (1/2)	Medialna: Wyszukuje informacje w podanym źródle; wymienia zasady higieny cyfrowej i zagrożenia z nią związane. Lektury: Wybiera tekst wg zainteresowań; krótko opisuje odczucia; aktywnie czyta wyznaczone lektury (tematy: dom, rodzina, emocje); rozpoznaje baśnie, legendy, utwory patriotyczne (np. Mazurek Dąbrowskiego).
Dostateczna (3)	Medialna: Korzysta z różnych źródeł; opisuje zasady bezpiecznego korzystania z komputera/telefonu. Lektury: Planuje etapy czytania; opisuje bohaterów i wydarzenia z lektur; wskazuje cechy rodzajowe i gatunkowe czytanych tekstów kultury (film, teatr, komiks, muzyka).
Dobra (4)	Medialna: Porównuje informacje z różnych źródeł; stosuje zasady higieny cyfrowej w praktyce. Lektury: Uzasadnia wrażenia z lektury; łączy problematykę tekstów z własnym doświadczeniem; wyjaśnia znaczenie środków wyrazu w różnych sztukach.
Bardzo dobra (5)	Medialna: Selekcjonuje i weryfikuje źródła informacji; ocenia własne nawyki cyfrowe i ogranicza zagrożenia. Lektury: Porównuje wartości i sytuacje w różnych tekstach; analizuje wpływ baśni/legend oraz utworów patriotycznych na tożsamość narodową.
Celująca (6)	Medialna: Ocenia wiarygodność i rzetelność źródeł; uzasadnia wpływ higieny cyfrowej na zdrowie i relacje. Lektury: Ocenia wpływ lektur na własny rozwój i postawy; proponuje własne, pogłębione interpretacje tekstów kultury i porównuje dzieła o tej samej tematyce.

